

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีวัฒนธรรมในภาพต่างกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ศึกษาความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน
3. ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในภาพในหนังสือการ์ตูนกับพื้นฐานวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่อ่านหนังสือการ์ตูนที่มีวัฒนธรรมในภาพต่างกันจะมีความเข้าใจในการอ่านต่างกัน
2. นักเรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกันเมื่ออ่านหนังสือการ์ตูนจะมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน เมื่ออ่านหนังสือการ์ตูนที่มีวัฒนธรรมในภาพต่างกันจะมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 270 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนในภาคเหนือ ได้แก่ โรงเรียนจักรคำคณาทร โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ จังหวัดลำพูน โรงเรียนในภาคกลาง ได้แก่ โรงเรียนทรราชสุจิตต์วิทยา 2 จังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนสาธิตจุฬา ฯ (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนในภาคใต้

ได้แก่ โรงเรียนมัธยมน้ำพุต โรงเรียนมัธยมมูลนิธิวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง จำนวนทั้งหมด 1,963 คน และในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้ ขั้นแรกให้นักเรียนในแต่ละโรงเรียนทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งสร้างโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบมาแปลงเป็นคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ แบ่งนักเรียนแต่ละภาคที่ได้คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 85 ขึ้นไปเป็นกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จากนั้นสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแต่ละภาค เข้ากลุ่มทดลองที่ 1, 2 และ 3 จำนวนกลุ่มทดลองละ 30 คน โดยแต่ละกลุ่มทดลองจะมีจำนวนนักเรียนชายและหญิง เท่ากันทุกกลุ่ม ซึ่ง

กลุ่มทดลองที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากหนังสือการ์ตูน ที่มีภาพแสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของภาคเหนือ

กลุ่มทดลองที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากหนังสือการ์ตูน ที่มีภาพแสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของภาคกลาง

กลุ่มทดลองที่ 3 คือ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากหนังสือการ์ตูน ที่มีภาพแสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งสร้างโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. หนังสือการ์ตูน หนังสือการ์ตูนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 แบบ แบบละ 1 เรื่อง โดยแบ่งตามความแตกต่างทางวัฒนธรรมในภาพประกอบเนื้อเรื่อง คือ

แบบที่ 1 หนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมแบบภาคเหนือ

แบบที่ 2 หนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมแบบภาคกลาง

แบบที่ 3 หนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมแบบภาคใต้

รูปเล่มของหนังสือการ์ตูนมีขนาด 8 หน้ายกหรือประมาณ 8 นิ้ว คูณ 12 นิ้ว ลักษณะรูปร่างเป็นแบบแนวตั้ง ใช้ตัวอักษรขนาด 24 ปอยท์ มีภาพประกอบเป็นภาพขาวดำ โดยมีภาพ

ประกอบครึ่งหนึ่งของเรื่อง เนื้อหาที่ใช้เป็นเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ โดยหนังสือการ์ตูนทั้ง 3 แบบ จะใช้เนื้อเรื่องเดียวกัน มีภาพประกอบเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันเฉพาะพื้นหลังภาพ (Background) ตามลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่นใน หนังสือการ์ตูนแต่ละแบบ

3. แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านหลังการอ่านหนังสือการ์ตูน แบบให้เลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเลือกเดียว โดยสร้างจากเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนจำนวน 20 ข้อ

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการดำเนินการทดลอง จะทดลองครั้งละภาคซึ่งทุกภาคจะปฏิบัติเหมือนกันดังนี้

เมื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1, 2 และ 3 แล้วผู้วิจัยจะดำเนินการทดลองดังนี้

1. จัดห้องทดลอง 3 ห้อง เพื่อใช้ทดลองทั้ง 3 กลุ่มทดลอง
2. ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง เข้าอ่านหนังสือการ์ตูนตามกลุ่มทดลองที่จัดไว้ โดยอ่านหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงพื้นฐานวัฒนธรรมต่างกัน กลุ่มละ 20 นาทีเท่ากัน
3. หลังจากกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มอ่านหนังสือการ์ตูนจบแล้ว ผู้วิจัยจะแจกแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านให้นักเรียนทำโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบกลุ่มละ 20 นาที
4. รวบรวมกระดาษคำตอบ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ผิดไม่ให้คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ทั้ง 3 ภาค ที่ได้จากการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านหลังจากที่ได้อ่านหนังสือการ์ตูน มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical of

Package for the Social Sciences) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างของความเข้าใจในการอ่านจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ด้วยวิธีตุกี (Tukey Method)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมต่างกัน คือ นักเรียนในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อเรียนหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อเรียนหนังสือการ์ตูน มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า กลุ่มที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมภาคกลางมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมในภาคเหนือ
3. นักเรียนที่อ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน โดยพบว่า นักเรียนที่อ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคกลางมี ค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่อ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมต่างกัน เมื่อเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมต่างกันมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือกล่าวได้ว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในภาพในหนังสือการ์ตูนกับพื้นฐานวัฒนธรรมที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 2 ไม่มีผลร่วมกันต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในลักษณะเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมแบบภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อเรียนหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนิน

เรื่องด้วยภาพ ที่แสดงวัฒนธรรมทั้ง 3 แบบ จะมีความเข้าใจในการอ่านลักษณะใกล้เคียงกัน คือ จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดเมื่อเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพ ที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคกลางและได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุด เมื่อเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคใต้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนแม้จะพบว่า ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มของนักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่อง ด้วยภาพ ที่แสดงวัฒนธรรมทั้ง 3 แบบ แต่ความแตกต่างดังกล่าว ถือว่าไม่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่แล้วพบว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมในภาคกลางมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่านักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมในภาคเหนือ คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 16.86 และ 15.47 ที่เป็นเช่นนี้เพราะพื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากต่อการอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา ศรีเจริญ (2532) ที่พบว่าคนที่มีความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน ก็ย่อมจะอธิบายหรือแปลความหมายของสิ่งที่รับรู้ต่างกัน ดังนั้น เราไม่อาจจะบอกได้ว่า เมื่อดูภาพเดียวกันทุกคนจะเห็นหรือแปลความหมายภาพออกเป็นสิ่งเดียวกัน เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อการมองภาพ ทักษะการรับรู้ภาพและการแปลความหมายภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Mangan (1978) และ Berry (1966) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยู (Yoo, 1984) ที่ว่า การรับรู้ภาพมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมและที่พบว่านักเรียนในภาคกลางมีความเข้าใจในการอ่านได้ดี เพราะอาจจะเกิดจากความได้เปรียบในประสบการณ์การเรียนการสอนเพราะภาคกลางเป็น ศูนย์กลางศึกษาและวัฒนธรรมดังนั้น จึงอาจเป็นศูนย์รวมของครูที่มีความรู้ความสามารถและนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่อนข้างสูง ซึ่งจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนภาคกลาง และนักเรียนในภาคเหนือที่มี คะแนน เปอร์เซนต์ไทล์ ที่ 85 เท่ากันแต่มีช่วงคะแนน ที่แตกต่างกัน โดยพบว่า นักเรียนในภาคกลางมีช่วงคะแนนสูงกว่าจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้นักเรียนในภาคกลางมีคะแนนความเข้าใจในการอ่าน เฉลี่ยสูงกว่านักเรียนในภาคเหนือด้วย

3. จากการวิจัยที่พบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่อ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมในภาพต่างกัน คือ แบบภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่แล้วพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่มีการดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบ

ภาคกลาง เป็นหนังสือการ์ตูนที่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน สูงกว่าหนังสือ การ์ตูน ที่มีการ์ตูนดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคใต้ คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 16.79 และ 15.58 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ลักษณะของภาพจากวัฒนธรรมหนึ่ง ไปสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่ง ย่อมมีความแตกต่างกันในด้านรูปแบบเนื้อหา รวมทั้งความตั้งใจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Mangan (1978) อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทางวิชาการ การคมนาคม และการสื่อสารต่าง ๆ ได้พัฒนาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้การติดต่อสื่อสารจากสถานที่หนึ่งที่มีความรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข่าวสาร นอกจากนั้นอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เสนอภาพด้วยรูปแบบเป็นส่วนกลางตั้งนั้นนักเรียนในส่วนภูมิภาคจึงอาจคุ้นเคยกับวัฒนธรรมแบบภาคกลางด้วย และคนเราจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีการย้ำและเน้นอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับจิราพร ธวัชวิเชียร (2521) ที่พบว่า การเรียนรู้วัฒนธรรมของตนเอง ได้ดีที่สุดในเมื่อมีการย้ำและเน้นอย่างสม่ำเสมอ แต่การส่งเสริมวัฒนธรรมของภาคใต้ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมล คำศรี (2522) และนฤทธิ์ ศรีวรรณ (2526) ที่พบว่าวิทยาลัยครูในเขตภาคใต้ดำเนินบทบาทในการทำนุบำรุง ส่งเสริมวัฒนธรรม รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในระดับน้อย จึงอาจมีผลให้นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงวัฒนธรรมแบบภาคใต้ มีความเข้าใจ ในการอ่านไม่ได้ดีนัก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อการสอนที่เข้าใจได้เด็กอยากอ่านดังนั้น การจัดทำหนังสือการ์ตูนเพื่อประกอบการเรียนการสอนควรจะทำเป็นหนังสือการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องด้วยภาพที่แสดงพื้นฐานทางวัฒนธรรมแบบภาคกลาง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การกำหนดความสามารถในการอ่านที่เท่ากันของกลุ่มตัวอย่างด้วยคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทม์ ยังไม่เหมาะสมเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ทั้ง 3 ภาคที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 85 เท่ากัน แต่เมื่อพิจารณาช่วงคะแนนจะแตกต่างกันบ้าง ดังนั้นอาจมีผลทำให้ความสามารถในการอ่านไม่เท่ากันได้ด้วย ดังนั้นเราจึงอาจกำหนดความสามารถ

ในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละภาคด้วยช่วงคะแนนที่เท่ากัน ก็อาจจะทำให้ความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาความแตกต่างในด้านอื่นของนักเรียน และครู เช่น ภูมิหลัง เชื้อชาติ ที่มีผลต่อการแปลความหมายภาพในวัฒนธรรมต่างแบบกัน